

Burgemeester & wethouders

Datum 10 januari 2024

Onderwerp

Subsidieregeling verduurzaming particuliere woningen Regio Deal Zuid- en Oost-Drenthe

Wij willen

Zorgen dat mensen met een beperkt inkomen hun koophuis kunnen verduurzamen zodat we energiearmoede voorkomen en terugdringen.

Wij besluiten

1. De definitieve subsidieregeling 'Verduurzaming particuliere woningen Regio Deal gemeente Hoogeveen' (bijlage 1) vast te stellen;
2. Het college van B&W van de gemeente Emmen te mandateren deze subsidieregeling uit te voeren met daarbij toestemming om ondermandaat te verlenen aan medewerkers van de gemeente Emmen en SNN (bijlage 2).

Want

1.1 De subsidieregeling is erop gericht om inwoners met een beperkt inkomen op een eenvoudige manier te helpen met het verduurzamen van hun woning.

De Regio Deal pijler Wonen heeft de opdracht om inwoners met een beperkt inkomen uit de Regio Deal te ondersteunen met het toekomstbestendig maken van hun woning. 'Toekomstbestendig' krijgt nu vooral uitdrukking in verduurzaming. Daarvoor zijn instrumenten ontwikkeld, zoals in Hoogeveen de inzet van de wooncoaches en energieadviseurs. De wooncoaches gaan op afspraak op bezoek bij inwoners om te bespreken hoe ze hun woning toekomstbestendig kunnen maken. Voor de (technisch) complexere casussen kunnen we de regionale energieadviseurs inschakelen. Om daadwerkelijk tot verduurzaming van de woning te komen, is deze subsidieregeling opgezet als financiële steun in de rug.

1.2 Met de ervaringen van tijdelijke subsidieregeling van 2023 is deze definitieve subsidieregeling opgezet.

In 2023 hadden we een tijdelijke subsidieregeling voor alle proeftuinen in het gebied van de Regio Deal (voor Hoogeveen was dit heel de gemeente). Deze subsidieregeling was van tijdelijke aard om te onderzoeken of inwoners sneller hun woning verduurzamen als we op een eenvoudige manier € 2500 subsidie ter beschikking stellen. Op basis van de bevindingen uit de tijdelijke regeling (zie kopje Achtergrond) hebben we een definitieve regeling ontwikkeld.

1.3 Deze subsidieregeling sluit aan op andere regelingen en acties uit het Hoogeveens Isolatie Offensief.

De regeling past ook in de context van het plan voor het Hoogeveens Isolatie Offensief, dat momenteel verder uitgewerkt wordt. Binnen het HIO komen alle energie- en isolatiegelden (o.a. de Klimaatgelden, NIP-gelden en de SPUK Energiearmoede) en de daaruit voortvloeiende regelingen samen. Doel van deze aanpak is dat onze inwoners hun huis kunnen isoleren en verduurzamen zodat hun energierekening omlaag kan, en dat alle verschillende regelingen gemakkelijk te vinden zijn en goed op elkaar en de behoefte van onze inwoners aansluiten.

2.1 Het college van B&W van de gemeente Emmen is als penvoerder van de Regio Deal gemachtigd deze subsidieregeling uit te voeren en ondermandaat te verlenen aan medewerkers van de gemeente Emmen en SNN.

In het vakbestuurlijk overleg wonen van 11 april 2022 is het college van B&W van de gemeente Emmen als penvoerder benoemd. Dit is bekrachtigd in de stuurgroep van de Regio Deal op 8 juli 2022. Daarmee hebben de Regio Deal gemeenten ingestemd met centrale uitvoering van het beleidskader.

2.2 Mandatering van betrokken gemeenten is nodig om subsidieaanvragen van inwoners die in andere gemeenten wonen rechtmatig te kunnen afhandelen.

Inwoners die wonen in het gebied van de Regio Deal Zuid- en Oost-Drenthe en binnen de doelgroep vallen kunnen een aanvraag indienen voor subsidie. De aanvraag wordt door de gemeente Emmen beoordeeld op basis van gegevens die de aanvragers zelf verstrekken. Vanaf mei 2024 neemt SNN deze taak over, waarbij gemeente Emmen het ondermandaat aan SNN verleent (zie bijlage 2 Mandaatbesluit).

Maar

1. Gemeente Emmen en SNN krijgen inzicht in mogelijke privacygevoelige informatie van inwoners uit (andere) gemeenten

Inwoners weten bij het indienen van de aanvraag welke gegevens ze beschikbaar dienen te stellen. De opgevraagde gegevens zijn beperkt en alleen die gegevens worden gevraagd die van belang zijn om tot een juiste beoordeling te kunnen komen. De gegevens worden uitsluitend gebruikt voor deze aanvraag en worden niet gedeeld met andere gemeenten. Voor de gegevensverwerking wordt een verwerkersovereenkomst opgesteld.

2. Wet Natuurbescherming

In de Wet Natuurbescherming is bepaald dat het is verboden om beschermde diersoorten zoals vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen opzettelijk te verstoren, te doden of verblijfplaatsen te beschadigen. Deze diersoorten kunnen zich nestelen in de spouw, onder het dak of aan de gevel van een woning. Het isoleren van de schil van een woning heeft een verstorend effect of is zelfs dodelijk. Naar aanleiding van de uitspraak van de Raad van State d.d. 2 augustus 2023 over een isolatiebedrijf dat bij het isoleren van een woning de zorgplicht uit Wnb heeft overtreden zijn er veel vragen ontstaan bij particulieren, gemeenten en isolatiebedrijven. Mede naar aanleiding van deze uitspraak heeft Hugo de Jonge in de kamerbrief van 4 oktober 2023 een toelichting en handvatten gegeven over de aanpak natuurinclusief isoleren met de vervolgstappen voor de korte en langere termijn. Kort samengevat kunnen huiseigenaren voorlopig (voorstel is periode van drie jaar) zonder ecologisch onderzoek de woning laten isoleren door een bedrijf dat werkt volgens de uitgangspunten van het natuurvriendelijk isoleren. In de tussentijd wordt van gemeenten verwacht dat zij een tijdelijke ontheffing voor de Wnb aanvragen bij de provincie met een pré-SMP (Soortenmanagementplan) en daarna een SMP opstellen.

3. Stapeling

Bij een aanvraag voor de Provinciale Isolatiesubsidie zou de aanvrager ook aanspraak maken op de Regio Deal-subsidie, mits de maatregelen daarvoor in aanmerking komen. Hiermee zou een inwoner uit het Regio Deal gebied (en behorend bij de doelgroep) aanspraak kunnen maken op een verdubbeld subsidiebedrag van de Provinciale Isolatiesubsidie. De Provinciale Isolatiesubsidie is tijdelijk on hold gezet, in afwachting van de uitspraak van de Raad van State inzake de Wet Natuurbescherming op het uitvoeren van spouwmuur- en dakisolatie.

Achtergrond

Tijdelijke subsidieregeling 2023

Als onderdeel van het te ontwikkelen instrumentarium van de Regio Deal Zuid- en Oost-Drenthe is in 2023 een tijdelijke subsidieregeling gemaakt voor woningeigenaren met een koopwoning met bouwjaar voor 1993, met een inkomen dat binnen de grens ligt voor het in aanmerking komen voor een sociale huurwoning. Deze woningeigenaren konden in 2023 een subsidiebedrag van € 2.500 krijgen voor het laten uitvoeren van

bepaalde energiebesparende maatregelen. We hebben in eerste instantie gekozen voor een tijdelijke subsidieregeling om kennis en ervaring op te doen voor het ontwikkelen van een definitieve subsidieregeling.

Er zijn in 2023 tot 18 december 165 subsidies toegekend. De subsidies zijn verstrekt voor het plaatsen van zonnepanelen, vloer- en spouwmuurisolatie, HR++ glas, hybride warmtepomp of dak- en bodemisolatie.

Voor een aantal van deze aanvragen is de subsidie van de Regio Deal gestapeld met regelingen als het Warmtefonds en ISDE.

De aanvragen die afgewezen zijn, zijn met name afgewezen vanwege het bouwjaar van hun woning, dat na 1993 lag. De mensen die niet voldeden aan de gestelde eisen van de regeling, zijn doorverwezen naar andere subsidies, leningen of regelingen waarbij ze mogelijk wel aan de eisen voldoen.

Vanuit de tijdelijke regeling is een aantal aandachtspunten verwerkt in de definitieve regeling.

- *Communicatie*: De tijdelijke regeling is niet via een grote publiciteitscampagne onder de aandacht gebracht. Dit zorgde ervoor dat het lang duurde voor er bekendheid ontstond. Mond-op-mondreclame zorgde dat de regeling meer bekendheid kreeg waardoor de aanvragen flink toenamen. De definitieve regeling willen we breed opzetten en ook met speciale acties onder de aandacht brengen. Zie hiervoor het kopje communicatie.
- *Maatwerk*: De gekozen doelgroep is vrij specifiek en daardoor relatief lastig te bereiken. Ook ervaren veel mensen dat het lastig is een subsidieaanvraag correct in te dienen. Het is daarom belangrijk om maatwerk te leveren. Wooncoaches en energieadviseurs kunnen hier heel goed bij helpen. Daarnaast werken we nauw samen met het Drents Energieloket. In de praktijk blijkt dat veel mensen in eerste instantie bellen met het Drents Energieloket met vragen over verduurzaming en subsidie daarvoor.
- *Afstemming tussen verschillende partijen*: De samenwerking tussen de verschillende intermediairs, zoals wooncoaches, energiecoaches, coördinatoren, projectleiders en energieadviseurs, is van belang en een groeiend proces. Partijen weten elkaar steeds beter te vinden en men weet wie waar verantwoordelijk voor is.
- *Overzicht van alle regelingen en subsidies*: er zijn veel verschillende regelingen, subsidies en leningen die een inwoner kan aanvragen ter verduurzaming van de woning. Via wooncoaches, energiecoaches en energieadviseurs proberen we inwoners zoveel mogelijk te helpen om hier overzicht in te krijgen.
- *Hoogte van het subsidiebedrag*: bij de tijdelijke regeling konden inwoners een subsidiebedrag van maximaal € 2.500 krijgen. In de praktijk blijkt dat dit bedrag in vaak te laag is om die maatregelen door te kunnen voeren die de woning daadwerkelijk verduurzamen. Door het subsidiebedrag te verhogen naar € 4.000 krijgt de woningeigenaar meer ruimte en keuze om te verduurzamen.

Vervolg

In juni 2024 maken we een tussenbalans op zodat, waar nodig, bijgestuurd kan worden op de voorwaarden van de regeling.

De financiële gevolgen zijn

Vanuit de Regio Deal Zuid- en Oost-Drenthe worden de benodigde middelen naar de gemeente Emmen overgedragen. Het gaat om € 3.728.844 voor de uitvoering van deze regeling en middelen voor de afhandeling van de aanvragen. Er zijn geen financiële gevolgen voor de gemeente Hoogeveen.

Er is € 4.000 per huishouden beschikbaar en een totaalbudget van € 3.728.844. Dit betekent dat we 930 huishoudens (uitgaande van een maximale subsidie per woning) in het gehele gebied van de Regio Deal Zuid- en Oost-Drenthe kunnen bedienen.

Alternatieven

We kunnen ervoor kiezen om niet mee te doen aan de subsidieregeling. Wanneer we niet meedoen, kunnen inwoners van Hogeveen niet gebruik maken van de financiële tegemoetkoming als stimulans om te verduurzamen.

Communicatie

Gerichte en directe communicatie is een vereiste om de regeling onder de aandacht te brengen van de doelgroep. Om de juiste mensen te bereiken hebben we vanuit de Regio Deal een communicatieplan in ontwikkeling. Dit plan wordt in overleg met de communicatieadviseurs van de betrokken gemeenten opgesteld. Het streven is om de regeling zo snel mogelijk breed te gaan communiceren, waarbij we momenteel nog rekening houden met de beperkingen rondom de Wet Natuurbescherming. Daarnaast zetten we verschillende acties op, zoals Fixbussen in samenwerking met het Drents Energie Loket. In Hogeveen-Zuid voeren we een actie uit over langere tijd. Verder brengen de wooncoaches bij hun huisbezoeken de regeling onder de aandacht. Daarnaast werkt een projectgroep aan een gezamenlijke communicatiestrategie omtrent de isolatiesubsidie van de provincie Drenthe, de gemeentelijke isolatiesubsidie en deze regeling vanuit de Regio Deal. Ook SNN, de organisatie die alle drie de regelingen uitvoert, en het Drents Energieloket zijn hierbij betrokken.

Na vaststelling van de subsidieregeling door het college wordt de regeling gepubliceerd en geplaatst op overheid.nl.

Bijlagen

1. Subsidieregeling verduurzaming particuliere woningen Regio Deal gemeente Hogeveen
2. Mandaatbesluit uitvoering subsidieregeling verduurzaming particuliere woningen Regio Deal gemeente Hogeveen